

Brahlu draudses Weļstovesis

Es-as Latw. ew. Brahlu draudses laikraksts

Abonešanas maksa ar peesubtiņšanu par gadu Ls 2.50, par 1/2 gadu Ls 1.30. Bez peesubtiņšanas par gadu Ls 2.— par 1/2 gadu Ls 1.20. Atļewiņšs numurs matjā 20 fant. Wiji jubtiņumi adreļejami: Beedribai „Latw. Ew. Brahlu draudse“ Rīgā, Kaleju celā 8, dī 1. Telošs reļtins paitā Nr. 1567.

Nr. 4.

Aprilis.

1934. g.

Brahlu draudses Leepinu ſaeļšanas nams, Smilteneš draudse.

Mahfotnes zeriba.

Scheitan mums naw paleetama pil-
sehta, bet to nahlamu mellejam.
Ebr. 13, 14.

Rà sawadi isflaufàs mums sçhee wahr-
di? Waj, warbuht, melancholiski? Zif
trulas tab tatschu ir muhsu garigàs auflis!
Vateesibà sçhee wahrdi fatur augstu atsi-
numu un tam wajadsetu eedarbotees us
mums kà warenigam Sursum corda, firdis
us augschu! —

Lai Deewš mums palihds sçhos ebre-
jeem raffitios wahrduš ufflatit, kà mums
dotiis. Tee ir tit toti mums peemehrott
sçhini laikà un tomehr tik gruhtl preefsch
muhsu laika, kurfch gan atraisa no semeš,
bet zitadi atkal tit loti pee semeš peeseen.

Kristigajo atfinumš wišpirimš flau:
„Scheitan mums naw paleetama pilsehta.“

I.

Waj tee naw weegli, paſchi par sewi
ſaprotami wahrdi? Us sçhis semeš naw
nekahda palifschana! — un tomehr taš
tit maš teel pahrdomats un tizets.

Ja, nodibini sawu laimi wehl jo stip-
rati, eerihko sawu mahju jo flaiſtati, ap-
gahdajees jo wairaf us preefschdeenan,
iſwehleeš sawu arodu un sawu darba
laufu jo pamatigati, — bet neaiſmirſti:
taš nepaliks tew, un tu nepaliksi tani.
Warbuht, taš peederèš tew tika ihfu laiku
— warbuht, ari daſchuš gadu deſmituš!
Wet ſini, tee gadi aiſſfreeš ahtri un ne-
gaiditi drihſi tew buhš jaeeł projàm. Ir
jau pareiſi, dſihwot papreefsch tagadnei
un to pehž eefpehjaš pilnigi iſmantot.
Wet tomehr mums wajadsetu paſtahwigi
buht gataweem us to, kaſru azumirkli ee-
ſpehjam, nenowehrſchamo ſchfirſchanoš
no ſchejeeneš.

Teikumam: „Scheitan mums naw pa-
leetama pilsehta“ ir preefsch kriſtigaja wehl
tahda pawifam zita flana. Pat ſchl tel-
ſuma eefahkumu mums newajadsetu me-
lancholiski iſrunat. Jhſtš kriſtigats negrib,
lai ap winu weenmehr wiſš tãpat paliftu,
un ari lai wiſſch patš te paliftu. Nefas
ſcheitan naw tahdaš dabas, un par wi-
ſam leetàm ari wiſſch patš naw tahdaš
dabas, lai tam patiftu, ka wiſš paleef
beſ pahrmainaš. Domafim wiſſpirimš to
wiſſapahrejã ſabeedriſkã jehdſeend. Muhsu
teſita wahrdi ſcheitan ari wiſſpirimã kahrtã
runã par ſemiſchko Jeruſalemi, to augſti

buhweto pilsehtu. No gan ebrejam nen-
ſimeja Jeruſaleme! Un tomehr ſwehtaiš
autoroš ſaka: Muhsu pilsehta, muhsu ſa-
beedriba naw paleetamaš.

Sargaſimeeš tomehr ari no ta, dſiti
nekriftiga, paſauli behgoſchã, beſtehwijaš
peſimifma. Wuhſim no ſirdš pateizigi par
to, ka mums atlautš peedſihwot laikuš,
kur tautàm un atſewiſchkeem zilwekeem
tehwija toj dabrga, kur nazionalàs jub-
taš un walſtš juhtaš ſpehžigi uſleeſmo
un kã zildena kwehle ſaſilba wiſu zilwefa
buhtni. Tee ir laiki, kur ſirdim ſemiſchki-
gàs ſabeedribas labflahjiba un winas jeł-
meſchana kluhſt ſwariga, daudſ ſwarigafa
nekã winu perſonigom glimenu labflahjiba.
Uri kriſtigajam tur ir jabuht klat ar ſa-
wu zilbeno ſemiſchki go uguntinu. Bet
reiſe ar to un pahri par to tam ir janem
wehrã: ſcheitan mums naw paleetama
pilsehta.

Wiſwarenafàs un flaiſtatàs ſemiſchdàs
walſtiš un tautas un wiſmiſkafã dſimtene
ir paejoſchaš leetas. Rã wiſleelafajàm
tautàm, tãpat ari muhsu iſſatrai tautibai
ir ſawš laikš. Papreefschu nahł krahſch-
nais pawafara ſeudu laikš, pehž tam auglu
neſchanaš laikš. Pehž tam wezumš, wi-
tumš, iſnihſſchana. Raut tauta ſawã wa-
karã buhtu kã zeenjamš firmgalwiš, bet
ne kã bojã gahjiš iſwurtliš!

Neweena ſabeedriba naw tahda, kaš
pelniitu, ka ta weenmehr paliftu. Zif daudſ
leetàm tautu dſihwè, ari wiſzehlafajoš ſa-
juhſmibaš brihſchoš mehš kã kriſtigajee
newaram no ſirdš lihđſi preezateeš. Zif
daudſ tur naw maſifka, ſema, neſaprahłiga
un — af wai! — ari rupja, launa, ne-
gehliga!

Un tahlak: weenu leetu nobreedis kri-
ſtigaiš ſina jau eepreefsch: katrai ſa-
ju h ſ m i b a i ſ e l o ruhgtas wiſſchanaš
a t f l a h b u m š. Wiſſch to ſina jau ee-
preefsch un tadehł, kad pehž paifuma nahł
behgumš, wiſſch neſimifas, bet preezigš
gaida tahlako attihłtibu.

Nekad kahđš laimets neweena semeš
ſtuhi neatbilſt tam, ko ſchliſſita kriſtigajã
ſirdšapfina waretu praſit kã weenfabriſchi
dabigu leetu no kahdaš weſeligas ſabee-
dribas, walſtš waj tautas. Sabeedriba

neastihli pateesi zehlo, tihro un labo. Katram kristigajam un ari wispahri katram zilwekam ar daudsmaf skaidru skatu ir jaastihli, ka pafaulēs wišlabafadās tautas war iswesti daudš ko skaištu, leelu un ari zehlu, bet nekad tas naw tihrs no daudš un par daudš fahrneem, kuri tam leetām stipri ir peelipufchi, un tadeht winām naw nekahdas paleefofchas wehrtibas.

Un ari man kà kristigajam, tas ir kà zilwekam, kas ir mahziješ ilgotees un pat istteeptees pehz pilnibas, pehz religifi tikumigaš nobreedibas, newar nepawifam buht ta wehlešchanās, palikt weenmehr schini zilwezigā pafaulē, kaut gan ari winai eš efmu pateizibu parhādā par daudseem eefschigeem setmejumeeem.

Bet wai, zil mana apfahrtejā pafaulē ir meegaina un neufnehmiga pret pateesi deewigi-kristigi labo! Zif atmoffaira te ir pilna ar grehtu eefpaideem, ka man tif toti gruhti klucht eefschigi uf preefchu tift, kà eš to gribu un kà to no Deewa luhdu! Kaš grib panahkt nogatawošchanoš un pilnigumu, tas nedrihft gribet schini pilfehht uf ilgumu palikt.

Wehl dšifakt tas mani atbalsojas tad, tad skatos uf manu perfontigo dšihweš weetu, manu dšimteni, gineiu un darba lauku, un uf to, kas eš tur efu un to eš padaru. Mehš to neglesnošim melnām krafšam nefaprastā leekā pašemibā un grehzigā mašeribā. Mums daudš eemešla Deewam patektees par daudš leetām, ko Winsch mums ir dewiš un lahwiš darit. Bet wai! tam zilwekam, kas ir tif afšis un eedomigš, ka tas newar no širdš isfauftees: Eš newehloš un negribu pee schin leetām palikt! Glufchi pawifam zitās dabas mihleštibai un zitās dabas darbam ir jabuht tam, pehz ka man jazenšchas. Ur šawas semes dšihweš darbu eš muhšham newaru pee mehrka nahkt. Labās dšinas mani ir weenigi tifai deewifschigeē fehklas graudi preefch pawifam zitadas nahkotnes. Ur zeribas skateenu eš raugoš winu dihgli un preezajoš. Ja scheem dihgkeem nebuhtu wehrtigafas nahkotnes, tad man buhtu gaušchi janošfumstas.

„Scheitan mums naw paleekama pilfehhta.“ Waj ta naw augsta atšifchana! Tas ir Deewa behrnam augsti pee širdš nemamš wahrds, tiflab balitā kà nebalitā deenā.

II.

Bet mehš nedrihftam palikt muhšu domās pee schiš swehtās nepeetizibas.

Nē, mums jaet tahlat: Eš newaru zil-tadi, kà meket preefch fewiš un preefch zilwezes lahdu augstaku, pahrlaizigu ešamibu. Rā teiftš: to nahkamo pilfehhtu mehš mekšjanu.

Kaut mehš wiši kluchtum pilditi ar scho muhšchibas swehto mekšchanu! Daudš godigi zilwekt newar ar uftizigu palaušchanoš tizet muhšchibai schini materialifma un fteptizifma laitā. Bet kaut tee wišmaf buhtu mekletaji — ne kà mekletaji aif bailēm no nahweš, bet aif eefschiga reebuma pret nahwi. Kaut tee wišmaf šajufu lahdu wilfchanu uf augfchu, pehz pilnigafas, pehz bagatakas dšihweš, pehz kaut ka ihsteni laba, un ka schi wilfchana iszeltos winu dšifafajā, pateefajā zilweka buhtibā! Tahda swehta mekšchana pate par fewi, tahds puhliufch, eedšifnatees un eefpeestees tai pawifam nefinamajā, neapjaušchamajā, ir wišai wehrtigs: Šinamš, swehtaiš autors te domā waraf. Uri mehš, kas tizam muhšchibai, zeram mekšebani šafneegt to wišaugstako mehrki. Mums ta ir uftizama drofcha teka, kas wed uf muhšchibu. Mehš to ejam drofchi un širdiš dšiti eelšifmoti, ka nahkfim šawam mehrkim weenmehr tuwat.

Nahkamās pilfehhtas mekšchana wišoš mekšchanas zeta gabaloš ifeet tifai uf weenu leetu: nahkt tuwat Deewam un isprast Wina mihleštibu. Tahdā mekšchanā mums atklahjas daudš nezeretu brihnumu par Deewa wadišchanu zaur jauneem latteem un neparafteem notikumeem, fur dšihweš zefsch miglā tihš. Wina wadišchanā mehš peedšihwojam swehtuš pahrfteigumuš pafaulēs wehsture un atšewifchka zilweka dšihwē. Pahri par wišu tahdoš notikumos mehš p e e d š i h w o j a m šawā eefšhejā dšihwē a t d š i m f c h a n u, kura nahk no muhšchigā Tehwa un muhšš peepilda ar atšinu: redši, Eš wišuf daru j a u n u! Mahzifimees muhšu štaigafchanā semes wirš Winam wišās leetās un wišoš laifoš uftizetees, gatdit leelas leetas un tās ari nemt. Šā mahzjotees modifees mums drofme, zeret uf pateefas, pilnigafas debefu walštibas atklahšchanoš, kurā mehš un zilweze tifšim pazelti augfti, augfti pahri par wišu semifchko, kà tas bija radifchanas swehtajā šahfumā.

Bet nepeeteef weenigi tifai lahdu leetu zeret, ta ir ari j a m e k l ē.

Nahkamā pilfehhta — lahda pahrleeku leela leeta! Ša šatur wišu Swehto Rakftu šodolu: dwehfeles pilnibas reif eezereeto šahwofli. Schi eezereetā pilniba buhš tagadnes nahkone, tagadejā dihgla ušaug-

ſchana par ſeedu un par augli — ſtahds, faš par pumpurà, tur iſplauks nebeidsamu ſeedu un auglu neſchana.

Tadeht ſchi nahſamiba jau tagadnè ir jamellè un pehz winas jaiſteepjaš. Wiſu, faš mums un eekſch mums ir dots kà pawedeeni, faš muhs ſaweeno ar ſcho augſtako paſauli, it ſewiſchki l u h g f c h a n a š p a w e d e e n u, faš muhu garu ſaweeno

ar Deewa un Wina Kriſtu, muhu preekſchtezi, mehs uſtizgi kopſim.

Tad augſim mehs klufi un nemittgi winai leelajai noſhehpumainajai nahſamibai pretim. Tad weenmehr wairaf un wairaf ap mums puhtis ſwehtas wehſmaš no winas mihlàs peekrales — nahſamàs pilſehtas.

Prof. R. R u n d ſ i n ſ c h.

Garigà dſeeſma kriſtianiſma ſahſumos.

Garigàs kriſtigàs tizibas behrnibas rihtu ar pilnu teeſibu mehds rakſturot kà pneumaticku (no greeku wahrda pneuma — garš), t. i. eedweſmaš, inſpirazijas laikmetu. Spehzigš garigš wilnojumš, degſchana gara uguniš ir weena no tipiffam ſchi laikmeta eefihmèm. Schi garigà dinamika rada no weenas puſeš leelu etiffu idealiffmu un warenu aktiwitati kriſtigàs tizibas iſplatiſchana, no otras puſeš dſiluzš, ſawdabiguš juhtu pahrdſihwojumuš, faš nereti tuwojaš miſtikai un pat eektaſei. Utzeretimeš kaut tahduš klaſiffuš iſteizeenuš, kà apuſtula Pawila wahrduš 1. Teſalon. 5, 19. 20.: „Neapſlahpejeet garu, nenizineet praweekſchu dahwanas“ waj ari ſpehzigò tizibas paſchappleezinaſchanoš Rom. 8, 31.—39. un par wiſam leetàm 1. Korint. wehſtules 13. nodalu — „mihleſtibas augſto dſeeſmu“, lai ſajuſtu to dſilo aiſgrahbtibu un gandrihš eektaſiſko tizibas preeku, faš Kriſtuš apuſtuli tur ſawà warà. Laizigà dſihwe ar ſawu iſdeenu, ſchkeet, pilnigi atkaphuſeeš otrà weetà. Za paſuhd pret to, ko tizigajam atneſiš Kriſtuš. Naw wairš gruhti atſaziteš no perſonigeem labumeem, uſnemteeš ſawas miſijaš labà gruhtibaš un breeſmaš, meerigi pañeſt apwainojumuš un ſaimuš un, ja wajadſigš, eet pat nahwè. — Neapturami jaunà gara fuſtiba welaš no pilſehtas uſ pilſehtu, no ſahdſchas uſ ſahdſchu. Platà ſtraumè ta eet pahri Siharrijai, Maſafijai, Italijai. Nemahziti laudiš, ſwejneeki, amatneeki, juhrneeki iſ ſola kluhſt par jaunàs tizibas ſludinatajeem, par „Swehtà gara traufkeem“ un „Deewa iſredſeteem eerotſcheem.“

Lihdſàs ſchim etiffam idealiffmam un miſionaram aktiwiffmam jaunà fuſtiba iſwirſa ne maſaf ſwariguš, kaut ari daudſ klufakuš, plaſchajai atklahtibai maſaf peejamuš dweheleš pahrdſihwojumuš :

Deewš waj Kriſtuš nahſ pee launuma nomahſtàm, peſtiſchanaš altſtoſchàm dwehelelèm, iſfleedebamš ſchaubas un nemeeru, klufinadamš paſchaphuhdſibaš baſſi, dahwinadamš peedoſchannu un meeru. Stepſeš un intelektualas reflektijas weetà ſtahjaš teeſcha Deewa waj tranſzendentàs paſaulèš iſmana — inſpirazija, atklaſhme. Deewa noſhehpumš atklaſjaš „garà nabageem“, faš ſchahduš brihſchus pahrdſihwo kà „ſchehlaſtibu.“ Leetà ſwehtuma preekſchà zilweki kluhſt par behrneem, faš aiſturetù elpu gaida brihnuma nahſchannu — un to nereti pateeſi ari peedſihwo.

Ir pilnigi dabigi, fa ſchis ahrfahrtejaish eekſchejàs dſihweš ſawilnojumš radija praſibu pehz ja un eem iſte i k f m e š l i h d ſ e k l e e m. It uſ ſola ſaſtopameeš ar apſinu, ta weze wehrdi, luhgſchanaš, rakſti pahraf nabagi, lai zeenigi iſteiktu jauno bagato ſaturu, jauno deewatklaſſimi. Bet kur nemt labakuš un pilnigakuš ?

Wiſoš laiſoš religiffa pazilatiba, „entufiaſmš“ (no greeku wahrda entheos, t. i. tahds, faš atrodas deewa warà) wairijeesh no ſauſeem un pelekeem wahrdeem, no nedſihwà „burta“ jeb emozionali nenofhimigaš „ſraſeš“, un labpraht runajis pazilatà gleſnainà walodà, tehrpees dſejà, dſeeſmàs, muſikà. Tapèž leekas a priori peenemamš, ta ari kriſtianiffma ſahſumos taš naw bijis zitadi. Ja jau tizibas apgarotiba apſinajàs ſawu ſpehju „runat zilweku un engelù mehlèm“ (1. Kor. 13, 1), tad no ſchejeeneš wairš naw taſſch zekſch lihds ſwehtai lirikai un muſikai, lihds kulta dſeeſmàm un himnàm.

Newar buht ne maſato ſchaubu, ta tahdas pateeſi raduſchàs un weidojuſchàs ſem ſpehzigàs religiffàs inſpirazijas eekſpauda un atſkanejuſchàs braudſchu ſanaſhſmèš un deewkaſpojumoš. Par to ir uſglabajuſchàs ari deefgan daudſ un da-

schada weida sinas, gan Jaunās derības rakstos, gan ahrpus teem.

Weens no wezateem profanās wefstures dokumenteem par kristeeschu dshwi, pasihstamais Bitinijas pahrwaldneeka Bliuīja sinojums keisaram Trajanam, kas datejams ap 112. gadu pēhž Kr., sneeds wifai swarigu, us pašchu kristeeschu isteizeeneem dibinatu kristigo fanahstmu raksturojumu: „Bet wini (t. i. kristeeschi) apgalwoja, fa wifa winu waina jeb wifa winu kluhda bijusi ta, fa wini fahrtigi, noteiktā deenā pirms gaismas kapulzejuschees un dseedajušchi sawā starpā pamihščhus dseefsmu Kristum it fā Deewam...“ (Latīnu teksts: stato die ante lucem convenire carmenque Christo quasi deo dicere secum invicem). No šchi dokumenta redzams, fa otrā g. f. fahšmā paradums dseedat kulta dseefmas bij dšiti eefaktojees draudschu dshwē. Rā šchis tradizijas fatnes sneedsas atpakaļ pašchos pirmajos laikos, to apleezina leelafs fšaitis Jaunās derības weetu.

Mark. 14, 26.: „Uu pateizibas dseefmu (psalmu) dseedajušchi, tee isgahja us Ektas kalnu.“

Ap. darbi 16, 25.: „Ap pušnakti Pawils un Silafs luhdja Deewu un dseedaja tam flawas dseefmas (himnas)...“

1. Kor. 14, 26.: „Kopā fanahkot, katram (draudseš lozeklim) ir (teešiba zelt preeščhā) waj nu kahdu dseefmu (psalmu), waj pamahzibu, waj deewatklahšni n. t. t.“

Rol. 3, 16.: „Dseedeet Deewam pilni pateizibas psalmus, himnas un zitas gara (inspiretas) dseefmas...“

Efes. 5, 19.: „Topeet gara pilnt, dseedadami (jeb: reišchitedami) pamihščhus psalmus, himnas un garigas dseefmas un folkledami Rungam (Kristum) sawās sirdis.“

Jek. 5, 13.: „Ja juhšu starpā kahdam klahjas gruhti, lai tas luhds Deewu. Ja kas ir lihšms, tas lai dseed dseefmas (psalmus).“

Behž šchim weetām tihri pawiršchi fpreeschot waram konstatet, fa tilpat pirmajos fr. tizibas gadu defnitos (Pawila rakstu izseščhanās laikā), fā ari wehlat reļģigkas dseefmas peederejuščas pee izzilakeem kristeeschu religiošitateš ispaufmeš lihdselkeem. Tāpēhž pehtneeka stats dabigi wišpirms apstahfees pee wezatā laikmeta literariškeem dokumenteem un meklēs tanis faskatit pēhž eespehjas pilnigakus šcho wezako dseefmu paraugus, kas illustretu daschado dseefmu schkiru, faturu un formu.

Peegreschotees II. g. f. dseefmu raksturam, waram konstatet, fa dseefmu daschadiba, atkaribā no noluhka, kahdam tās raditas, un no apstahkeem, fahdos tās dseedatas, kluhst aifween leelafa. Blafus Deewa dseefmām redzamu weetu eenem Kristus dseefmas. Ir peemehri, kas leechi nodarbojas ar Kristus zeeschanu apdseedaschanu. Štaidri faskatama ari diferenzeschanās rihta un wakara dseefmās. Lihdsās dseefmām, kas dseedatas ahrpus hafnizas kulta, parahdās noteikta liturgiska rakstura dseedajumi (bes t. f. „cantica“ ari ziti). Bet lai runā peemehri.

Himna, weltita Kristus zeeschanām.

II. g. f. rakstneeka Melitona (no Gardu pilsehtas, Masasijas) fazerejums: Štugst bes elpas wifa kreatura, Nešaprot, kas ta par brihnumšimi: Sogis zeešč un nedeg dušmu leefmās, Nerešsamais atšeds sawu seju, Neašfaramais top aifšlartš brihwi, Mehritš top, kas pats ir ahrpus mehra. Tas, kam muhščam peeder fwehšlaimiba, Nepretodamees grimst moku juhrā, Pati nemiršiba klušu izzeesch nahwi. Kas ta ir par jaunu misteriju?

Dseefma, kas dseedama rihtos un wakaros.

Tešts usglabajees t. f. „Apustulu konstituzijās“ (Constitutiones apostolorum) un usskatams par toti wezu.

(Preeščhdseed.):

Teizeet, juhs behrni, Wišwareno,
Teizeet Wišwarenā wahrdu!

(Koris):

Mehs tewi teizam,
Mehs tewi flawejam,
Mehs tewi peeluhšam
Sawā leelajā godibā,
Rungs un Waldneek,
Tehws Jesum Kristum,
Kas fā jehrs bes wainas
Nes wifas pafaules grehtus!

(Wifa draudse):

Tew peeder flawa,
Tew peeder teifme,
Tew gods un wara
Swehtajā Garā
Tew, Deewam, Tehwam,
Kas sawā Dehlā
(Efi mums tuwu)
Muhščigi muhščos. Amen.

Watarata djeesma.

Djeesma zehlupees laikam II. g. f., jo
Sw. Basilijš (IV. g. f.) to žitē, apšihme^u
dams par loti wezu:

Laiptnais stars, kas nakt no Deewa,
Leelās gaismas atspulgs svehtais,
Tu, kas mihti debestelpā,
Jesu Kristu!
Saulē apflehpj ņawu waigu,
Klusti isdfeest ņahrtā leesma.
Tewi peeluhgt ņeidšas draudse,
Peeluhgt Tehwu, Garu ņwehto.
Tewi ņlawet — muhsu laime,
Tu mums dodi jaunu ņpehku.
Muhscham ņlawēs tawu wahrdu
Seme plaščā.

Ģimna Kristum.

Šči ģimna uņglabajupes tā peelitums
pee eewehrojamā Aleksandrijas teologa
Klementa (Clemens Alexandrinus) ņaze-
rejuma „Paidagogš“ (II. g. f. beigās).
Winaš autorš pehž pehtneeku wairuma
domām ir patš Klements. Ģimna war
noderet par individualas kristigas djeas
paraugu, kas formalā ņinā ņahw loti
tuwu greeku ģimnodikai. Saturs turpre-
tim — ņpezisiski kristigš. Paņneedsu ņcheit
ģimnas I. daļu:

Tu, kas waldi stranjos ņirguš,
Ģahju putneem dodi ņpahruš,
Drošči juhrā wabi laiwu,
Ģani isņkhdusčās awiš!

Bulzini, Augštāis,
Behrntinus ņawuš,
Bulžē ap ņewi,
Lai dseed beš wiltuš
Behrntiščās luhpas
Teiščanu, ņlawu
Augštajam ģanam!

Dwehņelu waldneek,
Deewiščāis logoš*),

Tehwa mums ņuhitāis
Ģudribas awotš —
Muhschibas preeza
Nakt mums no tewiš,
Ģpirds muhs kā rafa
Paņaulēs moščās.

Rahž, ņchkištāis Ģesu,
Wadoni ņwehtāis,
Deewiščāis araj!
Ģop ņawu druwu,
Ģani muhs, jehrus!
Ģtiu kā laiwas,
Ģam newaid ņuhres,
Kā jauni putni,
Kas wehl beš ņpahrneem,
Kā ņstrauji ņirgi,
Ģam naw, kas wada,
Tahdi mehš eņam.

No paņaulš juhras
Netihram ņtraumēm
Ģlahb ņawas ņiwiš!
Wabi tāš dšihwibas
Tihrajos ņtrautos.
Ģani jel, Deewiščāis,
Ģehrinus ņawuš,
Ģirdšchkištāis behrnu,
Wadoni ņwehtāis,
Waldneekš un drauģš!

Ģimna par godu trihšweenigajam Deewam.

[Lai wiņi debēš pulki] pazei [ņawas balšiš]
Un wiņi warenee Deewa ņpehki lihds ar
teem.
[Swehtee un engefi debēš] telpā lai ne-
zeešč klusu,
Neds ģaismu neņoščas ņwaigņes.
Lai upju awoti ņkani ņchalz [. . .],
Mehš dseedam ņlawu Tehwam, Dehlam,
Swehtajam Ģaram,
Bet wiņi (debēš) ņpehki lai peebalso:
Amen, amen! Ģpehš, ņlawu [un godš]
Weenigajam wiņa laba dewejam! Amen,
amen!

Prof. W. F. Marzinkowņkiš.

Kristus nakt!

Šči lezija laņita Samaras, Kijewas, Pragās, Berlines, Ģefenes. Warschawas uniwer-
ņitatēs un Luikas studentu namā. Tullojš K. Austrumneekš.

Naktotnes wara.

Nedauds gadu atpačal eš ģahju zaur
Soņotniku mešču, Maņtawas lu-
wumā.

Mešču nomalē man peeņteidsās klat
iņchiganeete ar kartim ročas un ņazija:
„Kungs, wehlatees, eš paņihlešču? Pa-
teišču tew tawu naktotni!“

*) Logoš (greek.) atņahmēs neņeš, perņonijetais wahrds. Aleksandrijas teologu ņtolas
eezeenitš Kristus apšihmejums. Gal. ari Ģahna ew. I, 1.

„Eš sinu gan sawu, gan ari tawu nah-
lotni“, — atbildeju tai pašmaididams.
Tšhiganeete mani usluhkoja ar sintahribu.

Eš iswilku no kabatas Ewangeliju un
tai islasiju:

„Kas tiz uf to Dehlu, taš eemantos
muhšhigu dšihwošhanu, bet kas tam Deh-
lam netiz, taš dšihwibu neredšes, bet
Deewa dušmiba us ta paleet“. (Zahna 3, 36.)
„Waj tur naw pateikta wiša muhšu nah-
lotne?“

„Eš ari tizu, eš efmu pareistiziga“,
wina atbildeja un parahdija sawâ fakla
faktitê peestiprinatu sidra ba frustinu.

* * *

Raut gan sihleschana ir neprahtiga un
newefeliga leeta — tatschu tâš pamatâ
gûi zilweka neapmeerinama prašiba us-
finat sawu nahlotni. Kas wišpahrigi ir
šagaidams? Kâ beigšes pašauls dšihwe
un wehštura? Waj uswarês launums waj
labums. Kas notiks ar mani ne tikai
tuwâ nahlotnê, bet gan pehž nahwes un
muhšhibâ? See ir jautajumi, kas zil-
wekam nedod meera.

Zilweks loti maš dšihwo tagadnei. Ja
peenemam parašto apgalwojumu, ka laiks
šteen ar wehja špahrneem, tad tagadne
ir tik schaura weeta, us furas newar no-
stahteš. Zik ahtri wehjšch paškreen gar
zela stabu, tik gara ir tagadne. Kad seb-
scham ahtrwilzeenâ un štatamees pa logu,
tad nosib muhšu azu preeškâ daschadi
škati un pašuhd ais mums. Tahda neap-
twerama ir muhšu tagadne. Ratsr jauns
azumirkliš isnirsi no nahlotnes un ar ne-
aptweramu ahtrumu aifšlihð pagahtnê.
Tadehl, leetojot wahrdu „tagadne“, mehš
runajam waj nu par tuwako waj tašlako
pagahtni jeb par tuwako waj tašlako nah-
lotni. Pateefais laiks ir muhšhibâ. Tas,
fo mehš, kâ laiku apšhmejam, ir ahtri su-
doscha ehna no ta ihstâ laika, kas ir muh-
šhibâ. Pagahne, winas preefi un behdas.
grehki waj uswaras noteiz muhšu tagadni.
Bet no otras puses muhšu tagadne ir šai-
stita ar nahlotni jo zešchi ar muhšu ze-
ribâm, zenteeneem un mehršeem.

Muhšu panahfumi un eeguhtâš wehr-
tibas tagadne atkarajas no ta, kâ mehš
mahzejâm tizet nahlotnei, sawai wadošchai
šwaigšnei.

Atkaribâ no šchis tizibas nahlotnê wei-
dojâš likteni gan weselâm tautâm gan at-
šewišchšeem zilwekeem.

„Lai waretu dšihwot meerâ un drofmê,
wajaga šinat šawas dšihwes gala mehrki

un tuwako zelu pee šchi mehrka šafneeg-
šchanaš.

Tahda ir gribas psihologija: škaidri
apšinatš un šewi wehrtigš dšihwes mehr-
liš, gan tašhu efošchš, gan jau tuwš,
dara muhšu gribu špehžigu, drošču un
noteiktu.

Beszereba rodas no tam, ka pašau-
dejam tizibu gaischaj nahlotnei.

„Negaidu wairš eš nefa no dšihwes,
Un man šchehl nemaš naw pagahtnes“.

Tahds ir Vermontowa raksturigaš
dwehšes nogurums, apatija un weenal-
dšiba pret dšihwi.

Un ihpašchi muhšu usškati par dšihwes
gala mehrki, par dšihwes galu, čara muhš
waj nu par dšihwes preezigeem štrahdnee-
teem pee šawas dšihwes išweidošchanaš,
waj ari par bezzerigeem pesimistēem.

Rahda studente noslaušdamâš letziju
uniwersitates dabas šinatnu štundâ, furâ
profesors peerahdijis, ka pašauls eet pre-
tim šabrutumam un isnihžibai, šaudejusi
interesi pret dšihwi un darbu. „Rahda
tad wairš ir dšihwes jehga, tapehž tad
wairš ir wajadšigš zihniteš, štrahdat un
zeest“? — tâ iššaušdamâš, wina atšaziju-
šes no dšihwes.

Mums ir nepezešchams ne titai
eedomateš, bet škaidri šinat muhšu per-
sonigo nahlotni.

Tadehl mahžiba par nahlotni, jeb
škatologija ir neišbehgama un nepezeš-
schama šastahwdala muhšu pašauls us-
škata, muhšu tizibâ un muhšu pašrleezibâ.
No šchis mahžibas rakstura ir atkariga
muhšu pareišâ išpratne par dšihwes jehgu
un ihsto dšihwes mehrki.

Un tadehl jautajumus par nahlotni un
pašauls galu newaram išškati par tah-
deem, kas peederas tikai šwehtku laika
šinhribas apmeerinašhanai.

Nodarboteš ar šcheem jautajumeem
nenošimê tuhlin attureteš no tagadnes
teeschamibas, taišni otradi — taš nošimê
noškaidrot un nowehrtet ihsto teeschamibu,
jo wišpah, tikai tahduš darbus ir wehrtš
štraudat, kureem ir nahlotne, un kureem
ir muhšhibas wehrtiba.

Waj mums ir eespehjams uššinat nahlotni?

Mums wajaga šinat sawu nahlotni
un galwenâ šahrtâ — nahlotnes pamatti-
nijas.

Un mums taš teeschâm ir eespehjams
uššinat.

Vat sinatne, kura pamatojas tikai us fakteem, us logiskeem destinejumeem un matematiskeem aprehkineem, spehji noteikti raksturot sinamu nahkotnes glesnu laut ari no tuvalas nahkotnes.

Ka peemehrs tahdai sinatniskai nahkotnes varedefchanai jeb prognofam war noderet prof. S. H. Bulgakowa raksti, kuroš winsch isteiza noteiktu pahreelezibu par neifbehgamo sozialo rewoluziju Kreewijä. Wina raksti isnahza jau ilgi pirms scheem notikumeem. Sawos darbos par politifko efonomiju winsch noteikti pastrihpoja, ka: fabeedriffkäs nepateefibas peeaugums, netaitnigs darba, raschoschanas un patehrija fadalijums neifbehgami nowedis pee sozialas katastrofas.

Bef schis skaidras sinatniskäs paredsechanas mums ir eefpehjams usfinat nahkotni ar parapsichologiskeem, irrazionaleem weideem — ar preeffschajuhtu, intuiziju u. t. t.

Filosofs-rakstneeks Wladimirs Solowjows noteikti fajutis sawu nahwes tuwoschanos, par fo wfnsch raksta sawä darbä: „Praweetojumi par antikristu“.

„Sajuhstamais un tuwojofchais nahwes tehls klusi man dod padomu scho darbu neatliti“, schee wahrdi rakstiti 1900. g. Veeldeenäs, bet ta pascha gada julija mehnesi filosof Solowjows mira.

Dostojewfa romans „Welni“ sneeds mums brihnifschku ainu no Kreewijas rewoluzijas eefschejäm gaitäm: ilgi wehl pirms rewoluzijas izfelfchanäs winsch ifstahsta mums wifos fihnumos winaš atteififko ideologiju, winaš zihnu pret Deewu (kura galu galä nowedis freewu tautu atfal atpatal pee Kristus).

Mums wifseem ir preeffchnojautas spehja, zil tahu ween mehš neefam sawu dwehfeli ifkaltėjufchi ar weenpufigo, fauso intelektualifmu — zil tahu katrs ir radits, buht „dsejneeks dwehfelä“ un raditajš sawä realä dshiwä.

Somehr, ne usfinatni, ne ari us preeffschajuhtu un paredsechanäm newaram pilnigi palautees, lä us lihdsfekleem, ar kureem waram usfinat nahkotni: sinatne runä, weenigi par sinamäm warbuhtibäm nahkotnē, kuras war ari nepeepilditees, ja rastos jauni, neparedfeli apstahfki: preeffschajuhtas koti dauds zeesch no nekaidribäm un nenoteiktibäm, lä jau tas mehds buht juhtu pasaulē.

Wilmigi pateefu un lihds fihnumeem skaidru nahkotnes ainu sneeds mums Biweles praweetojumi.

Praweetis nezenfchas usminet jeb few

preeffschä stahdit eefpehjamo nahkotni, bet winsch r e d f eefkotni.

Praweetis Mikus fludinaja, ka Samarija taps par „gruwefchu laifu, fur buhs weeta preeffsch wiha dahrseem“ — un tä tas ari ir peepildijees. No Samarijas ir atlikufchas tikai drupas, stary kuräm eefahrtoti wiha dahrfi.

Praweetis Jesaja redseja nahkotni, kad winsch (apm. 8. g. f. pr. Kristus) paschä Babeles warenibas un seedu laikä rakstija par wiwu: „Babele, walltu glihtums, Kaldeju skaitums un lepnums, buhs it lä Sodoma un Gomora. Tur nemuhfcham neweens wairš nedfihwos... Bet tukfnescha swehri tur mitis un wiwu namos mahjof puhjes pa pulkeem, un tur dshiwos strausi un jodi tur lehtäs, un wilki kauks zits pret zitu winaš atstahtos namos, un puhki tanis lepnäs wirts, un un winaš laikš ir jau tuwu flahš nahzis, un winaš deenas nefawefees. (Jef. 13, 21—22.)

Un tas peepildijäs 4. g. f. pr. Kristus. Berfeefchu waldneeki pahrwehrtä Babeli par plehfigu swehriku mihtni un reifem tur farihktoja fehnikfigas medibas. (St. enz. Brofgausa wahrnizä.)

Tahlat Jesaja faka: „Un es to doschu par ihpafchumu efscheem un uhdens pureem“. (Jef. 14, 23.)

Tä ari notika. Babele palika pluhdeem par upuri, jo Efrata mainija sawu apafschejo guilti. Muhfu deenäs Babeles leelakä dala atrodas sem uhdens. Latweefchu zelotaju J. Freiju, kas 1895. g. apmekleja scho seml, pahrfteidfa eschu dau-dsumš biufschäs Babeles purwos, kas atgahdina mineto Jesajas praweetojumu.

Waretu peeweli wehl daudf faktu, kas apstiprina, ka Biweles praweefchajumi tif apbrihnajami peepildijufchees, la jau scho faktu pahrbaudifchana ween daudfus fchaubigos wedufi pee lizibas Biweles infpirazijai.

Pagahthnes apspogulojums eefpaido muhfu atmini, scho brihnifschko zilwefa gara dahwanu, un dod mums eefpehju pagahthnes notikumus pahrdshiwot it lä tagadnē. Lihdsigi tam efsiste wehl otra spehja zilwefä — nahkotnes atspogulo-fchanäs, kura tehlojas muhfu apstnä; luhf, nahotne sinamä weidä ir jau nofahrtota Deewa sinä — tadehl praweefchi, apgaroti no deewifschäs dwehmas, runä par nahkotni, lä jau par notikufchu.

Jo „Deews tas Kungs, nefa nedara, pirms Winsch to nedara sinamu faweem falpeem, teem praweefcheem.

Ne tikai atfewifschku zilwefu jeb tautu

litteni, bet wisaš žilwežes, wisaš radibas
litteni t-žoļas gaiščajā praveešča ūtātā;
ne tikai gadu simti un tušstoschi, bet wisa
weštūres gaita, wisa kosmola ešamiba at-
špogulojas praveešču ūtātā, eeslehdot
ari „jainās debešs un jaunās semeš at-
nahšchanu, kur talsniba mahjoš“.

Un lihdsigi tam, kā lihdsi šchim wisaš
noteikti peepildijās, kaš preešchludinātš
Bibelē, tā notiks, tam wehl janahš, ūt-
stānā ar winas atklajumeem.

Bahrbaudeet weštūres gaisinā, žil no-
teikti peepildijās preešchludināšana par
Babeli, Ninivi un Tīru. Un ari mehš
pašchi topam par leezineešem, ka pravee-
šchojumi peepildās muhšu laikā. Senās
faraonu walstis — Egiptes proflamešana
par neatkarīgu walsti, kaš notika muhšu
dzenās, un taš ūstān ar praveešča ūe-
sajas praveešchojumu par Egiptes uswa-
rešchanu un beidsot par šchis walstis at-
jaunoschanu.

Rahdreis keisars Fridrichs Leelais jan-
tajis ūawam padomneenam, ūadehl taga-
dejā laikā nenoteektot brīhnumi, tad pa-
domneekš ihši atbildējis: „Bet schihdi“?

Kā taš tika preešchludinātš jau no
Mosus (2. Mosus 28.—64.) schihdi ir i-
škaititi starp wisaš tautām. Bet neštato-
teeš us grūhteem apštahkeem — us žen-
šchanos winis pahrtantot starp apfahrte-
jām tautām, — wini palikuschī par atse-
wischu tautu, ar špilgti išteikwigo na-
zionalo weenību un nazionalu seju.

Un tagad, no 1918. g. mehš topam
par leezineešem tam apštahskim, ka schihdi
atgreesčas ūawā dšimtenē — Balesstinā,
kura wineem tika atdota ūstānā ar 1918. g.
mandatu. Katru mehnēst ap 2000 schihdu
pahrzelo us tureeni. Jerusalemeš patreis
ir wairak schihdu, kā jebkad, ūstaitot no
ta laika kad notika wīnu templa išposti-
ščana 70. gadā pehž Kristus.

Balesstinā atrodas schihdu waldbiba,
schihdu uniwersitate. Wešela jauna pil-
sehta, ar nošankumu: „Tel-Ūwīw“ ar 20
tušstoschi eedšhwotajeem ir ušzelta schiniš
gaboš. Šchl seme ūahš atdšimt, usplaukt
un paželteeš iš drupām. Senā praveešču
un Kristus waloda atstān us eelām un
laukumeem. Tā peepildās praveešcho-
jums: „Un eš atwedischu tos apataš us
wīnu semj, kuru Eš dewu wīnu ūehweem“
(Jerem. 16, 15.). „Kaš iškaišja Israelli,
Taš attal wīnu ūalafis kopā“. (Jer. 31, 19.).

Jerusaleme, šchi ūastinguše afmenu pil-
sehta! Kā peepildijās winas ištēnos
Kristuš teiktee wahrdi: „Un atnahš dee-

naš par tewi, ūad tawi eenaidneeki tewi
apšehdiš . . . un tewi gluschī išpostiš...“

„Kad juhs redseet to pilsehtu eelenktu
no karapsehta . . . tad . . . kaš ir pil-
sehtā, išejeet no tāš“. (Luk. 21, 20, 21.)

Kā gan eespehjamš išeet no eelenktas
pilsehtas? Ūri schis sihtums peepildijās
weštūrē wisaš noteiktībā.

Romeešču kara wadoniš (Gallijs
Cestis) aiš ūahdeem tur strateģišeem no-
wehrojumeem negaidot pawehleja kara-
spehtam us lauka atkahpteeš no pilsehtas.
Tad kristīgā draudse, peeminedama ūawa
Mahžitaja pawehli, atstahja Jerusalemi
un apmetās masā pilsehtinā Bellū.

Jerusalemes tempļa ištēniš — taš ir
baigs leezineekš par praveešchojumu ne-
maldbību,

„Un tee mahžekli peegahja pee Wīna
un rahdija, tā taš namš uštaišitš. Bet
ūesuš fāzija: afminuš us afminu šche ne-
taps atstahš, taš netiks nolaustš“.

Wisaš taš peepildijās, kaut gan laudis
waj nu apšiniģi waj neapšiniģi tam pre-
tojās.

70. g. pehž Kristus, Jerusalemi eenehna
romeešču kara wadoniš Tituš, keisara
Wešpasiana ūuhniš.

Eeecedamš pilsehtā, Tituš wehlejšs
templi ūandset, wīna kraššchuma dehl.
Bet kahds ūaniknotš romeešču ūareiwis
eefweeda templi degošču labpu un tā no-
dega ūaistais Salamana deewnamš.

Imperators Wešpasians ūwineja Jerusa-
leimē uswaras triumfu. Bet par šcho ūwi-
nigo triumfu ar gudru ūarkasmu runā ūena
ebreju paruna: „Wetti tu leelees, Weš-
pasian! Sadeguschu templi tu eši ūade-
dšinajis. Tu nolaustu lauwu eši nošahwis“.

Žeturidā gadušimteni, Romas impera-
tors Julians Ūltriitejš, kaš afkrita no kri-
stīgas tizibas, eegribeja peerahdit, ka ewan-
geliskee praveešchojumi naw pamatoti.
363. g. wīnš pawehleja judeem zell ūawu
templi. Ūr ūaprotamš, ka judi kehrās pee
darba ar fanatisku ūirsnību. Bet pati daba
trauzeja šchl darba apšahšchanu — pirmā ga-
dijumā ar semeš trihži, bet otrā gadijumā
ar šipru wehtru un bumbweidigeem ūi-
hns špehreeneem, kuri išklihdinaja strahd-
neekuš.

Weenigais, ko strahdneeki eespehja pa-
darit — wīni bija pašpehjušchi nolaust
templa pamata pehdejos afminuš — taš
ir, wīni išpildija galīgi praveešchojumu
peepildišchanos.

(Turpinajums sekoš.)

Bīskaps emer. Dr. K. Īrbe. †

Behz īhsas bet grūhtas ūlimibaš 23. martā ūšfīhrās no dšīweš tahtl pašīstamaīs un dšīki zeenītaīs Deewa kalps, Latwījas pīrmaīs bīskaps **Dr. theol. Karlis Īrbe.** Kad no-

ejošhās pawafara faules pehdejec stari ūeltīja augstos tornūs un juntuš, tad Rīgas deewnamu swanī eeswanīja dšīweš wataru firmajam bīskaptehnam.

Netalkīs dšīmīs Kuldigās apr. Veel-

šahliku Sīhōs tā rentneeka dehlš. Pirm-
 isgļihtibu eeguwiš Gaiku un Uisputeš pag.
 skolāš un Horna elementarškola Saldū.
 1880. g. beidšis Rudlīgāš gimnāšiju.
 Kahtu pušgadu strahdajis kā mahjškolo-
 tajš Podolijā. Ar 1881. g. eestahjees
 Terbatas unwersitatē, teologijas fakultatē,
 furu beidšis 1886. g. ar teešibu eeguht
 fandibata gradu. Sawu mahzitaja amata
 fandibata gadu pawadijis pee tagadejā
 prahwesta R. Kundšina un 1887. g. 13.
 aprili ordinets Maškawā par mahzitaju.
 Strahdajis Dsehrbenes draudšē no 1888. g.
 lihds 1905. g., bet no 1902. g. ispidbijis
 ari Zehsu eezirkna prahwesta peenahlumus.
 1905. g. netaikis mahzitaja darbu pah-
 trauz un bija prof. W. Maldona dibinatā
 gimnāšijā direktors un skolotajš.

Behglu gados netaikis Maškawā is-
 nehmas apkopt behglu garigās wajadstibas
 un bija ari latweešhu konsistorijas presi-
 dents, no 1920. g. lihds 1922. g. bija
 Latwijas sinodes padomes presidentš.

1922. g. februari winu eeweheleja par
 pirmo biskapu un 16. julijā Sweedrijas
 archibiskaps prof. Dr. N. Söderbloms
 winu eeweda amatā. Kad 1931. g. walstis
 wara ar likumu isščihra t. f. Doma baf-

nizas strihdu, winšč atteizās no amata
 un aisgahja pensijā. 1923. g. Lundas
 unwersitate netaikim peeščihra Dr. theol.
 gradu.

Ar netaiki faistis wefels pošms ew.
 lut. bafnizas dšihwē. Wina spalwai pee-
 der ari ew.-lut. bafnizas fatwersne.
 Brahtu draudses darbam netaikis kalpojis
 daudš, buhdams kā Dsehrbenes draudses
 mahzitajš arween apmeklejis weetejās fa-
 eesčhanaš un sekmejis garigo darbibu.
 Latwijas šahkumā, kad fanahza Brahtu
 draudses Wišlatwijas konferenze, biskap-
 tehws atklahja konferenzi ar deewalpo-
 jumu un nowehleja atjaunotam Brahtu
 draudses darbam šawu swehtibu. Wišos
 gadījumos, kad wajadšiba špeeda greestees
 pee biskaptehwa, winšč bija širfnigš un
 laipnš palhgš un padoma dewejš gruh-
 tos jautajumos. Wina dšihwe bija kal-
 poščana Deewam.

Wahr šawu lapa peemiu winšč weh-
 lejees rakstis šekofchus wahrduš: „No
 šehelastibas juhs efat pestiti ar tizibu,
 un taš ne no jumš: ta ir Deewa dah-
 wana, ne no darbeem, lai ar teem ne-
 weens neleelās. (Ewes, 2, 8.—9.)

Jaunību Kristum!

Rob. Berziņš.

Dieva ceļos.

Spid zelta saule spodri
 Par kalniem ielejām,
 Un Pestitājs sauc modri,
 Lai Viņam sekojam.
 Viņš lielas, augstas lietas
 lekš vājiem veicina,
 Un svētas ir tās vietas,
 Kurp mūs līdz aicina.

Kas šķīstu sirdi glaba
 Un greizu ceļu nīst,
 Kas pacieš brāļu laba
 Un naida nepazīst,
 Kas viltu nīst kā navi,
 Bet taisnībai liek zelt,
 Tas stāv, kur Tu, Kungs, stavi,
 Grib Tavu valsti celt.

Še zemes gaitas ejot,
 Zem nastas plecs mums likst,
 Un karstus sviedrus lejoj,
 Sirds maz ko ceret drīkst,
 Bet ja uz debess tāli
 Kāds acis pacelt māk,
 Top ienaidnieks par brāli
 Un Tava valsts mums nak.

Tad apkus ļaužu zaimi,
 Bet izredzētie jūt,
 Kā svētu debess laimi
 Pie Kristus krūts var gut.
 Kas Dieva ceļus staiga
 Un Viņu sirdī man',
 Teiks skaņi katrā laikā:
 „Lai brāļu dziesma skan“.

Domas par ticību.

Ievērojamais rakstnieks Ģēte ir izteicis apliecinājumu, ka vēstures vienīgā tēma ir cīņa starp ticību un neticību.

Ticības sākums sniedzas būtības dziļumos. Ticība ir savienota ar dzīvību — ta ir dzīvības sastāvdaļa. Pret ticību iziet cīņā neticība — nāves sastāvdaļa. Ticība nav vienkārša ticēšana šādai vai tai mācībai. Ta ir cilvēka būtības struktūrala uzbūve. Un kāda ir cilvēka būtības uzbūve, tāds ir viņa darbs un ražotās vērtības, ko cilvēks tic, to viņš dara. Cilvēks nevar nedarīt to, ko viņš tic. Jā arī cilvēks tic kādai mācībai, bet viņa dzīvē šīs mācības saturs nepiepildās, tad ir skaidrs pierādījums, ka ticība nav viņa būtības sastāvdaļa. Visi luteri pareizi un skaisti ir definējuši ticību — reformators Martiņš Luters un Tērbatas universitātes draudzes mācītājs, nelaiķis Ralfs Luters.

Martiņš Luters: „Ticība ir Dieva darbs iekš mums, kas mus pārveido un iekš Dieva par jaunu dzemdi. No līdzšinējā vecā cilvēka kļūst gluži jauns cilvēks ar citadu sirdi, pratu un jūtām, kuŗas izpaužas Svetais Gars. Ticība ir dzīva, darbīga, radoša, vareniņa lieta. Tā nespej labu nedarīt. Tā dara labu bez mītešanas — vienaiņa.

vai pēc viņas labdarības kāds prasa, vai neprasa. Ta neprasa, vai labu jādara jeb ne, bet pirms tiek prasīts, tā jau ir padarījusi. Ticība ir nemitīga labdarība — labie darbi. Kas tadus darbus nedara, tas ir bezticīgs cilvēks. Visa jautāšana un pētīšana par labdarības vajadzību ir tukša, terzešana. Ticība labos darbus dara klusi, neticīga bez kā par tiem tiktu runāts. Labdarība un labie darbi ir ticības visdabīgākā sastāvdaļa“.

Ralfs Luters: „Ticēt nozīmē, savtvert to dzīvību, kas no Dieva nāk. Bet tai ir arī otra nozīme: kļūt no Kristus satvertam. Tas nenozīmē, ka cilvēks ir tikai iekšķīgi no kaut kādiem lieliem merķiem aizrauts, bet tas nozīmē, ka kada cita augstākas personības griba cilvēku faktiski ir ieņēmusi. Cilvēks ir kļuvis kādas citas būtnes dzimtcilvēks. Tas ir viņa liktenis — tads laimīgs liktenis, no kuŗa tas vairs nevar vaļā tikt: būt par vienas augstākas būtnes darba biedri. Ar savas personības skarienu no Kristus, tas ir savas būtnes pamatos no jaunās gribas satverts un pārņemts, visiem palīdzēt. Tādēļ Pavils saka, ka tikai tam cilvēkam ir ticība, no kuŗa plūst pirmveidīgas, pirmradīgas mīlestības enerģija“.

Meklējiet rakstos!

Tēmati jaunatnes pulciņu bibeles stūdiām.

Jēzus — mūsu vadonis.

- P. 2. Jēzus Kristus ir uzvarējis sātanu, grēku, pasauli un nāvi. Mat. 4, 5.—11., Jāņa ev. 16, 33., 1. Kor 15, 55.—57.
 - O. 3. Kristus ir lielāks par visiem. Jāņa ev. 3, 22.—36.
 - T. 4. Kristus ved pie augstākā mērķa. Ehr. 4
 - C. 5. Kristus ir ceļš, patiesība un dzīvība. Jāņa ev. 14, 1.—14.
 - P. 6. Kristus prasa no mums paklausību, Jāņa ev. 14, 15.—26.
 - S. 7. Kristus prasa no mums drosmi. Mat. 10, 16.—33.
 - S. 8. Kristus prasa sevī aizliegšanu. Mat. 16, 21.—28.
- ### Mūsu sirdis.
- P. 9. Tiepīga un samaitāta. Jer. 17, 5.—18.
 - O. 10. Jauna no mazām dienām. 1. Moz. 6, 1.—8.
 - T. 11. „No visas sirds“, Jer. 29, 10.—14., 24, 4.—7.

- C. 12. Šķīsta sirds. Mat. 5, 8., Ap. d. 15, 12.
- P. 13. Miermāta sirds. Dāv. dz. 112.
- S. 14. Priecīga sirds. 1. Zām. 2, 1.—10.
- S. 15. Stipra sirds. Ebr. gr. 13, 7.—9.

No zabata svētdienā.

- P. 16. Tā Kunga diena. 1. Moz. 2, 1.—3., 5. Moz. 5, 12.—15.
- O. 17. Atturies no darbiem. 2. Moz. 20, 8.—10., Jer. 17, 19.—27.
- T. 18. Stingra zabata svētīšana. Nehem. 13, 15.—22.
- C. 19. Dieva nama apmeklētāja prieks. Dāv. dz. 122.
- P. 20. Kā Jēzus zabatu svētīja? Lūk. 4, 16.—22.
- S. 21. Kā Jēzus izskaidro zabata bausli? Lūk. 6, 6.—11.
- S. 22. Zabata Kungs. Mat. 12, 1.—14.

Dziediet tam Kungam!

- P. 23. Jauna dziesma, Dāv. dz. 40, 1.—5., 98.

- O. 24. Dziedi labprāt. Dāv. dz. 57, 8.—12.
108, 1.—6.
T. 25. Slava Radītājam. Dāv. dz. 147, 7.—20.
C. 26. Uzvaras dziesma. Dāv. dz. 118, 14.—29.
P. 27. Dziediet tam Kungam vīsu zemju tautas!
1. Laika gr. 17, 23.—33.
S. 28. Divējāda dziedāšana. Mat. 12, 33.—37.
S. 29. Dziesma par Dieva jēru. Jāņa par. 5,
8.—14.

Jaunatne, esi lūdzēja.

- P. 30. Mēs lūdzam Tevi, Kungs. Nehem. 1.

- Maijs.
O. 1. Dievs ir, kas valda, Viņam pieder vara,
Nehem. 9, 1.—4., 7.—10., 16.—19.
T. 2. Kungs uztur savu draudzī, stāv pret
naidniekiem. Nehem. 2, 10., 19., 20,
4, 1—9
C. 3. Dieva labā roka ir ar mums. Nehem.
2, 1.—9.
P. 4. Ne mēs, bet Tu, Kungs uzvareji. Nehem. 6.
S. 5. Tavš vārds lai augsti teikts un slavēts.
Nehem. 9, 5, 6.
S. 6. Sarauj, Kungs mūsu saites. Nehem.
13, 1.—14., 23.—31.

D a r b a d r u w ā.

Brahtu draudzes šarhfojumi lauku nodalās.

Gulbeneš Spalvu faeefšanas nama, Leelā peektdeenā plkst. 11 no rīta notika svehtku deewtalpojums. Rā weefš no Rīgas peedalijās R. Dsolinšč. Klusā, svehtswinīgā deena pulhinajusi apmekletajus tik kuplā skaitā, ka firmā svehtniza pilna lihds pehdejai weetinai. Ohrā puhšč aukstis un nemihlīgs seemelis, bet eekščā gara pazilatiba un garīgs fītums, kas fašīda dšihwes wehšos nogurufščās firdis. Pehž deewtalpojuma šapulzejuschees brahtu un mahšas weenojās šarhkt Leeldeenas rīhta deewtalpojumu, agri, šaulitei ležot, tā tas bijis jauks paradums šenos Brahtu draudses laikos.

Seltinoss, pagasta nama šahlē Leelā peektdeenā, plkst. 4 pehž pusd. notika otrs svehtku deewtalpojums. No Spalwām lihds Seltineem 15 kilometru, bet šraujais Bitaina tehwa tumelinšč ahtri ščo zeta gabalu noriščo. Plasčā pagasta nama šahlē laučku pahrpildita. Swehtrunu šata weefš R. Dsolinšč, bet beigu wahrduš un šwehtiščanu — weetejais jaunais draudses gans, mahž. Putnišč. Pehž deewtalpojuma weetejee darbineeki pahrrunaja aptahrtē efoščo šeno Brahtu draudses faeefšanas namu atjaunošanas darbu un weenojās atjaunot Šchakstenes un Šlotu faeefšanas namus.

Štraupeš Lihnos garīgā darbiba šahl jauki išweidotees. Leelā peektdeenā

firmā Lihnu faeefšanas nama telpa bij apmekleta ļoti kuplā skaitā. Rā weefš peedalijās stud. theol. Plaskowizkiš. Širfnīgu eewada wahrdu šazija weetejais firmā darbineeks Šchleja tehws. Širfniiba un gara pazilatiba pluhda tā jauka un špirdsinofča gara dwešma, kas štaidroja un štirināja klaufitaju firdis. Dauds weefmihlibas un ušupureščanos kneedš laipnā mahšas mahte Šchlejaš kundše, šagahdadama weešeeem atšpirdsinajumus. Uš wairafu klaufitaju luhgumu, apmeklet Lihnu faeefšanu pehž ešpehšas beefšati, un šarhkt svehtbrihščus, ari tika apsolits to darit. Šurwālā nahkotnē pat nodomats uš Štraupes aptahrtni plasčats išbrautums.

Lihgatnes Šlanoss, 1. Leeldeenas rīhta, notika jauks svehtrihta deewtalpojums. Šiklihds šaules ušlehzofšee štari šahl želtees aif apwahrščāna, mostas ari žilweku firdis gaisčas ilgas, šweizinat dšihwibas un gaismas nešēju — augšamžehluščos Pestitaju. No malu malām nahšt laudis. Šapulzejees ari nenogurštoščais dšeedataju foris un kuplina svehtrihta deewtalpojumu ar jaukām tora dšeesmām. Eewada wahrdu un luhščānu šata firmāš Pelkawa tehws. Pehž wina svehtrunu šata weefš stud. theol. Plaskowizkiš. Šautais svehtrihts wišem kneedš gara baudu un aizinajumu želtees augščā no dšihwes paguruma un weenalšības putekšeeem.

Lauku rajonu konferentschu fanahkšana.

Sekojoj tenās Brahtu draudses svehtigam paštūmam, zentra walde ir nodomajusi noorganiset lauku rajonu konferentschu darbibu, kurās waretu kalpot gan garigā darba jautajumeem gan ari fainneezibas wajadhibām.

Surpmak katrā rajonā konferenzes ir nodomats šasaukt diwasreise gadā. Konferenzes notikšanas weetu wehlams arween mainit, lai kalpotu katras nodalās garigam darbam ar konferenzes paplaschināteem garigeem sarihtojumeem.

Konferenzes pabrunajami galwenā tahrta garigas darbibas patreiseje jautajumi.

Pehz tam notahrtojama ari darba organizazijas un fainneezibas leetas.

Zentra walde no sawas pufes suhtis attezigus darbineelus un zitadi sekmes konferentschu darbibu. Bet ari lauku nodalām scheit ir peenahkums buht rofigām un aktiwām.

Luhdsam katra rajona pahrstahwjus šafinatees ar rajonā eetilpstofschām nodalām un pehz eespehjas drihjumā pašinot zentra waldei nodomato rajona konferenzes fanahkšanas weetu un deenu, kurā eeteizama konferenzes šasaukšana.

Zentra walde.

Stahiti nu tehlojumi.

Par swehtdeenās swehtischanu.

Tu esi tas wihrs!

Rahdu semneetu, kurfch mehdsā sawu kaiminu nosaimot par to, ka winsch swehtdeenā nestrahda, reis pehdejais ufrunaja: „Dfirdi, ja man ir septini lati tabatā un šefchus no teem es atdodu ubagam, kas us eelaš dahwanās luhdsas — to tu par to faki?“ — „Utrodu to par leelu laipnibu no tawas pufes, un ubadfinam par tahdu labdaribu peenahktoš tew tīkai pateiktees“. — „Labi, bet ja winsch mani pateizibas weetā nosweestu pee semeš, lai man atnemtu ari wehl pahri

palikufcho lata gabalu, ko tad tu par to šazitu“? — „Tahdu blehdi tad wajadsetu pee karatawām pakahrt, un taš wehl tahdam buhtu par mas!“ — „Manš draugs, tu esi taš wihrs! Deews tew ir dewiš šefchas darba deenas, lai tu waretu strahdat un pelnit few maifi. Septito deenu Winsch ir iswehlejees few un pawehlejis to swehtit. Bet pateizibas weetā par wina dahwanām tu nolaupi Winam wehl septito deenu!“

Swehtdeena peeder Karalim.

Rahdreif Anglijas prinzis Georgs swehtdeenās rihtā aissuhtija un lifa atfaukt pee šewis kahdu eewehrojumu tirgotaju. Bet tirgotajs peedereja pee teem laudim, kuri bijās wairaf Deewu, nekā zilwefus.

Winsch lifa pašinot prinzim, ka eeradschotees pee wina pirmdeenās rihtā agri.

„Tīu juhs wakar aizinajis“, prinzis šazija, kad tirgotajs pirmdeenās rihtā pee wina eeradās, „šapehž juhs nenahzat“?

— „Nawareju, jo Karalis mani aizinaža un wifu deenu es atrados Wina aizinā”. — „Ko? Karalis? Es domaju, ka mans tehws neweenu neaizina pee fewis

swehtdeenā!” — „Atmainojeet, karaliskā augstība”, ftaneja atbilde, „es te nebuht ari nedomaju juhfu tehwu, bet wifu karaku Karali — Deewu”!

Swehtdeenās pelna nenes swehtību.

Rahdam ormanim swehtdeena bija wisleelafā darba deena. Reif, no darba pahrbrauzis, winšč teiza feewai: „Seewin, uf preekšču darifim tā: darba deenu pelnu es došču tew, bet swehtdeenās pelnu fakrahschu un rudenē noguldifchu”! Seewa bija ar meeru, un tā nospreeda — ari darija.

Kad rudens bija atnahzis, wihrs ar feewu aifbrauza pilsehtā eepirktees. Pee weenas reises wihrs nolehma ari fawu swehtdeenās pelnu bankā noguldit. Pilshehtā abi wispirms dewās uf tirgu eepirkt-

tees. Bet kad pahrdewejs newareja feewai mainit naudu — wina greesās pee wihra. Pehdejais kehra roku kabatā, bet mafa tur wairs nebija. Sagli bija to ar wifu swehtdeenās pelnu tam no fwahrku kabatas iswilkfufchi . . .

„Redfi, wihrin”, feewa wehlat fajija, „swehtdeenās pelnu Deews nefwehta. Turpmat tas lai ir mums par mahzibu”!

Wihrs zeeta klfifu un gurdi fotoja blakus feewai.

No ta laifa neweenu swehtdeenu winšč wairs nebrauza pelnā.

Kā kahds swehtdeenās faganitajs tifa ijaarftets.

Tizigam firmgalwim faiminos dšihwoja wihrs, kuršč mehdsā if swehtdeenās skal-dit un sahget malku. Nefkatotees uf to, ka deewbijtgais faiminšč winam wairafahrt aifrahdiija, ka swehtdeenā darbu darit nepeederās un ka scho darbu tifpat labi war padarit ari darba deenās — winšč tomehr palika pee jawa. Tad wezais wihrs sahfa mellet zitu zeku, tā nelaimigajam palihdset. Rahdas festdeenās rihtā ar zirwi un sahgi winšč eeradās faimina pagalmā, stahjās pee malkās grehdās un sahfa schkilās weenu pehz otras

pahrsahget. To isdirdis, fatminšč isnahza ahrā un, newaredams fapraft schahdu rihezibu, jautaja: „Mihlo faimin, ko juhš dareet”? — „Nememeet launā, draugš”, atbildeja firmgalwis, „juhš fajijat, ka zitās deenās jumš neatleef laita malkās fagatawofchanai, tā tika swehtdeenā, ta-pehz atnahzu jumš palihgā, lai jumš nebuhtu atkal rihtu, ta Runga deena jafagahna ar malkās sahgefchanu un sfaldifchanu”. Schee wahrdi tā apfaunoja faiminu, ka no ta laifa winšč nekad wairs pa swehtdeenām nestrahdaja.

Weens no ditweem.

Rahds tizigs kalps negribeja swehtdeenā darbus darit, ko darba dewejs tam uslika. Tad wina lungs fajija: „Bet waj nestahw bibelē, kad kahdam wihram swehtdeenā eefriht akā wehrfšis jeb ehfelis, tad winšč to tuhlin iswelt”? — „Seefa

gan”, atbildeja kalps, „bet ja ehfelim paleef par eeradumu if swehtdeenās akā krist, waj tad nebuhtu jaiswehlas weens no ditweem: waj nu ata jaafber jeb ehfelis japahrdod”!

J. A.—8.

Dseemas deewtalpojumeem.

1.

Meld.: Zit leela Deewa schehlastiba.

1. Pee tawa wahrda turos zeeti, ungs Jesu, dahrgais Pestitajs, Lai zi-Rem plauktu ziti seedi, Sawš wahrds man teifumihlakais. Es sinu, ka no grehtu waitem, No nahwes druhmäs tumfibas, sNo pelles waimanam un taitem Us gais- mas zelu wada tas.

2. Pee tawa wahrda turos zeeti Us wina namš mans drofchi zeltš. Gan daschreis tawi wahrdi smeeti, Bet galä mirds un spihd lä feltš. Lai pakalni un kalni schelas, Lai gals pat semes stip- rumam, Sawš wahrds lä ebrglis spahrnos zetas Un peepildäs lihds beidsamam.

3. Pee tawa wahrda turos zeeti, Ne rakstu galinsch man naw masš, Un ko tu teiz un ko tu spreedi, Par pajauli man leelaks tas. Sawš wahrbinsch weens un gaifma rodas, Schis semes, faules, spih- dekti, Sawš wahrbinsch weens un firdis modas, Ras zeetaks par atmeni.

4. Pee tawa wahrda turos zeeti, Rā behrninsch mahtes luhpām tiz, Sawš wahrds pat galä deres leeti, Kad tum- schais kaps buhs atbarits. Ar saldu meera skuhpstu nemi Pee kruhtš tad dahrgi is- pirktö, So wed us ihsto tehwa semi Un saweem laudim peeweeno. R. B.

2.

Meld.: Allaschin man japatasas.

1. Smehtu turu es to wahrdu, Ro mehš lasam bibelē. „Waudi baribu scho gahrdu“, Saka mana dwehsele.

2. Mana firds un raksti swehti Sa- pluhft weenā strautinā, Ras scheem rak- steem runā preti, Welti mani labina.

3. Runā, Kungs, ar godbijibu, Sawā wahrda noklausos, Drofchi un ar pasemibu Winam weenam ustizos.

4. Ro tu domā, labwehligi Wifas manas gaitas spreesch, Laimigs tas, kas weenteesigi Sawus wahrds firdi spreesch.

J. J. Vosfiels.

3.

Sawā melbijā.

1. Tuwak pee Deewa kluht Sirds ilgojas. Rad spehtš un spirgtums suhd, Birst ašaras, Tad weena zeriba Wehl mani meerina: Tuwak pee tewis, Deewš, Tuwak aifween.

2. Ja man ar Jekabu Naktš usbruktü; Us atmens kopinu Es dusetu: Tad swaigsne weeniga Man lehktu tumfiba: Tuwak pee tewis, Deewš, Tuwak aifween.

3. Us debes tehwiü Zelsch ehrtschkeem fehtš, Bet man par swehtibu Tas isfredsetš. Tur swehto beedribā Man weeta sinama: Tuwak pee tewis, Deewš, Tuwak aifween.

4. Pehz naktš, kad deena kluht Un faule mirds, Tad Deewu godinat Sacht mana firdš. Ta winam preezigi Zel swehto Beteli: Tuwak pee tewis, Deewš, Tuwak aifween.

5. Ja daschreis isprotams Man naw tawš prahtš, Tad leezees peeluhdsams, Man tuwak nahz, Pehz aifwed behrninu Us debes tehwiü: Tuwak pee tewis, Deewš, Tuwak aifween!

Pehz. G. F. Adams R. B.

4.

Sawā melbijā.

1. Nem mani, Tehwš, pee rofas Un pawadi, Lihds beidšot zelsch mans lotäs Us dsimteni. Ne sola pat bes tewis Spert negribu, Welz mani pats pee sewis, Kur mihti tu.

2. Dod schehlastibā dufu Pee tewis guht, Lej firdi meeru kufu, Kad jazeesch gruhf. Nihlsch stuhritš tew pee kahjam Man isfraudsitš, Sirds taujas Rabitajam Un atli tiz.

3. Raut daschreis tawu spehtu Ar nejuhtu, Us winu dsihwes ehktu Sak dibinu. Tad nem pee rofas mani Un pawadi, Wirš semes wadi, gani Un muhschigi.

Julija A. Saufman, tult. R. B.

